

Aizkraukles novada domes
2023.gada 19.oktobra saistošo noteikumu Nr.2023/17
“Par Aizkraukles novada pašvaldības
materiālajiem pabalstiem”
PASKAIDROJUMA RAKSTS

<p>1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums</p>	<p>1.1. saistošo noteikumu izdošanas mērķis – ko pašvaldība vēlas sasniegt ar saistošajiem noteikumiem, kādi būs ieguvumi”: Saistošo noteikumu mērķis ir noteikt Aizkraukles novada pašvaldības nodrošināto materiālo pabalstu veidus, apmērus un saņemšanas kārtību, lai iedzīvotājiem uzlabotu dzīves kvalitāti un sniegtu materiālu atbalstu sociālās situācijas uzlabošanai.</p> <p>1.2. problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi: Sabiedrības mazaizsargātajām grupām ir pamatotas grūtības pilnvērtīgi iekļauties sabiedrībā, nodrošināt savas vajadzības, kā arī nokļūstot mazaizsargātas personas grupā, rodas papildus vajadzības, kas jārisina. Saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumos Nr.32 “Noteikumi par sociāli mazaizsargāto personu grupām” ietvertu regulējumu, noteiktas šādas sociāli mazaizsargāto personu grupas: ģimenes, kuras audzina trīs un vairāk bērnus, bērni, personas virs darbaspējas vecuma, invalīdi, politiski represētas personas, Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, ģimenes, kuras audzina bērnu invalīdu u.c. personas. Šo personu materiālās situācijas un dzīves kvalitātes uzlabošanai ir nepieciešams atbalsts.</p> <p>1.3. pastāvošais tiesiskais regulējums, tā būtības skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums: Esošā Aizkraukles novada domes 2021. gada 21. oktobra saistošo noteikumu Nr.2021/13 “Par Aizkraukles novada pašvaldības materiālajiem pabalstiem” redakcija ir izstrādāta pamatojoties uz likumu “Par pašvaldībām”, kurš ar 2023.gada 1.janvāri ir zaudējis spēku. No 2023.gada 1.janvāra spēkā ir Pašvaldību likums. Līdz ar to šo saistošo noteikumu izdošanas tiesiskais pamats neatbilst Pašvaldību likumā ietvertajam pilnvarojumam un nepieciešams tos izdot no jauna. Esoši saistošie noteikumi ir spēkā līdz 2024.gada 30.jūnijam. Pārskatīt esošos saistošos noteikumus nosaka Pašvaldību likuma pārejas noteikumu 6.punkts. Jaunā noteikumu redakcija ir izstrādāta pamatojoties uz Pašvaldību likuma 44.panta otro daļu. Vienlaikus Pašvaldību likuma 5.pantā noteikts, ka pašvaldības tiesības savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs brīvprātīgi īstenot iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi. Tāpat ir noteikts, ka brīvprātīgo iniciatīvu izpildes kārtību nosaka un finansējumu nodrošina pašvaldība un finansējumu to izpildei nodrošina, ja tas netraucē pašvaldības kompetencē esošo autonomo funkciju un deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildei.</p>
---	---

	<p>1.4. ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība: Gadījumā, ja netiek apstiprināti jauni saistošie noteikumi, esošie noteikumi automātiski zaudēs spēku 2024.gada 1.jūlijā, līdz ar to iedzīvotāju dzīves kvalitāte var ievērojami kristies, īpaši sabiedrības mazaizsargātajām grupām, kurām atbalsts ir nepieciešams ikdienas vajadzību nodrošināšanai.</p> <p>1.5. iespējamo alternatīvu, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi, raksturojums, to ieviešanas trūkumi un priekšrocības: Lai sniegtu materiālu atbalstu iedzīvotājiem, nepieciešama skaidri saprotama kārtība un noteikumi. Alternatīva ir nesniegt šādu atbalstu iedzīvotājiem.</p>																																				
<p>2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu</p>	<p>2.1. saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus:</p> <table border="1" data-bbox="608 725 1442 2047"> <thead> <tr> <th>Pabalsts</th> <th>Aprēķins</th> <th>EUR</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pabalsts daudzbērnu ģimenēm, audžuģimenēm, ģimenēm ar bērnu aizbildnībā, bērniem ar invaliditāti - pabalstu ēdināšanas izdevumu segšanai izglītības iestādē</td> <td>441cilv. *41.37EUR *9mēn. + 74cilv. *32.04EUR *12mēn.</td> <td>307994</td> </tr> <tr> <td>Pabalsts personām ar 1.invaliditātes grupu un bērniem ar invaliditāti ārstēšanās, medikamentu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumu segšanai.</td> <td>150cilv. *113EUR</td> <td>16950</td> </tr> <tr> <td>Ikmēneša pabalsts bērna ar smagiem funkcionāliem traucējumiem aprūpei.</td> <td>26cilv. *100EUR *12mēn.</td> <td>31200</td> </tr> <tr> <td>Pabalsts atsevišķu situāciju atrisināšanai (dokumentu atjaunošanai, transporta izdevumiem, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas nodrošināšanai, u.c.).</td> <td></td> <td>3000</td> </tr> <tr> <td>Apbedīšanas pabalsts.</td> <td>72cilv. *335EUR</td> <td>24120</td> </tr> <tr> <td>Pabalsts aizgādnim.</td> <td>30cilv. *30EUR *12mēn. +5cilv. *50EUR</td> <td>11050</td> </tr> <tr> <td>Bērna piedzimšanas pabalsts.</td> <td>240cilv. *250EUR</td> <td>60000</td> </tr> <tr> <td>Pabalsts politiski represētajām personām.</td> <td>185cilv. *50EUR</td> <td>9250</td> </tr> <tr> <td>Pabalsts Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem.</td> <td>63cilv. *50EUR</td> <td>3150</td> </tr> <tr> <td>Pabalsts donoriem.</td> <td>960cilv.*5EUR</td> <td>4800</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Izdevumu plāns 2023.gadam:</td> <td>471514</td> </tr> </tbody> </table>	Pabalsts	Aprēķins	EUR	Pabalsts daudzbērnu ģimenēm, audžuģimenēm, ģimenēm ar bērnu aizbildnībā, bērniem ar invaliditāti - pabalstu ēdināšanas izdevumu segšanai izglītības iestādē	441cilv. *41.37EUR *9mēn. + 74cilv. *32.04EUR *12mēn.	307994	Pabalsts personām ar 1.invaliditātes grupu un bērniem ar invaliditāti ārstēšanās, medikamentu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumu segšanai.	150cilv. *113EUR	16950	Ikmēneša pabalsts bērna ar smagiem funkcionāliem traucējumiem aprūpei.	26cilv. *100EUR *12mēn.	31200	Pabalsts atsevišķu situāciju atrisināšanai (dokumentu atjaunošanai, transporta izdevumiem, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas nodrošināšanai, u.c.).		3000	Apbedīšanas pabalsts.	72cilv. *335EUR	24120	Pabalsts aizgādnim.	30cilv. *30EUR *12mēn. +5cilv. *50EUR	11050	Bērna piedzimšanas pabalsts.	240cilv. *250EUR	60000	Pabalsts politiski represētajām personām.	185cilv. *50EUR	9250	Pabalsts Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem.	63cilv. *50EUR	3150	Pabalsts donoriem.	960cilv.*5EUR	4800	Izdevumu plāns 2023.gadam:		471514
Pabalsts	Aprēķins	EUR																																			
Pabalsts daudzbērnu ģimenēm, audžuģimenēm, ģimenēm ar bērnu aizbildnībā, bērniem ar invaliditāti - pabalstu ēdināšanas izdevumu segšanai izglītības iestādē	441cilv. *41.37EUR *9mēn. + 74cilv. *32.04EUR *12mēn.	307994																																			
Pabalsts personām ar 1.invaliditātes grupu un bērniem ar invaliditāti ārstēšanās, medikamentu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumu segšanai.	150cilv. *113EUR	16950																																			
Ikmēneša pabalsts bērna ar smagiem funkcionāliem traucējumiem aprūpei.	26cilv. *100EUR *12mēn.	31200																																			
Pabalsts atsevišķu situāciju atrisināšanai (dokumentu atjaunošanai, transporta izdevumiem, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas nodrošināšanai, u.c.).		3000																																			
Apbedīšanas pabalsts.	72cilv. *335EUR	24120																																			
Pabalsts aizgādnim.	30cilv. *30EUR *12mēn. +5cilv. *50EUR	11050																																			
Bērna piedzimšanas pabalsts.	240cilv. *250EUR	60000																																			
Pabalsts politiski represētajām personām.	185cilv. *50EUR	9250																																			
Pabalsts Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem.	63cilv. *50EUR	3150																																			
Pabalsts donoriem.	960cilv.*5EUR	4800																																			
Izdevumu plāns 2023.gadam:		471514																																			

	<p>2.1.1. samazina vai palielina ieņēmumu daļu: Pašvaldības ieņēmumu daļa nemainās.</p> <p>2.1.2. samazina vai palielina izdevumu daļu: Ņemot vērā, ka izdevumu plāns ir indikatīvs un var mainīties atbilstoši pieprasījumam var secināt, ka pašvaldības izdevumu daļa būtiski nemainās, izdevumi apstiprināti ar Aizkraukles novada domes 2023. gada 2. marta saistošajiem noteikumiem Nr.2023/3 “Par Aizkraukles novada pašvaldības budžetu 2023.gadam”.</p> <p>2.1.3. ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām): Izdevumi neietekmē citas pašvaldības budžeta pozīcijas. Izdevumi apstiprināti ar Aizkraukles novada domes 2023. gada 2. marta saistošajiem noteikumiem Nr.2023/3 “Par Aizkraukles novada pašvaldības budžetu 2023. gadam”.</p> <p>2.2. informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi (saistībā ar 5., 6.sadaļu). Jaunu darba vietu veidošanu saistošie noteikumi neparedz.</p>
<p>3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci</p>	<p>3.1. sociālā ietekme – ietekme uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, kā arī ietekme uz konkrētām sabiedrības grupām, tai skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautajām sabiedrības grupām, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, uz dzimumu līdztiesību: Saistošie noteikumi atstās tiešu, pozitīvu ietekmi uz ģimenēm ar bērniem, audžuģimenēm, personām ar invaliditāti, politiski represētajām personām u.c. personu grupām, kuru ienākumi un dzīves kvalitāte visbiežāk ir zemāka nekā citām iedzīvotāju grupām. Saistošie noteikumi veicinās finansiāli labvēlīgāku stāvokli, samazinot nevienlīdzību, nabadzības un sociālās atstumtības risku.</p> <p>3.2. ietekme uz vidi – ar saistošo noteikumu īstenošanu izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība: Nav attiecināms.</p> <p>3.3. ietekme uz iedzīvotāju veselību, iekļaujot informāciju par to, vai saistošie noteikumi:</p> <p>3.3.1. ietekmēs (piemēram, uzlabos, atjaunos, pasliktinās) vai neietekmēs cilvēku veselību”: Saistošie noteikumi nosaka iespēju personām ar 1.invaliditātes grupu un bērniem ar invaliditāti saņemt pabalstu ārstēšanās, medikamentu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumu segšanai līdz 120 EUR kalendārajā</p>

	<p>gadā, līdz ar to dos iespēju mazaizsargātajām iedzīvotāju grupām uzturēt savu veselības stāvokli.</p> <p>3.3.2. nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības jomā: Nav attiecināms.</p> <p>3.3.3. radīs jaunas tiesības vai uzliks jaunus pienākumus veselības jomā: Nav attiecināms.</p> <p>3.4. ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā: Nav attiecināms.</p> <p>3.5. ietekme uz konkurenci: Nav attiecināms.</p>
<p>4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām</p>	<p>4.1. institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālās palīdzības pabalstus, personai ir jāvēršas Aizkraukles novada Sociālajā dienestā vai Aizkraukles novada pašvaldības Administrācijas Dzimtsarakstu nodaļā (tai skaitā teritoriālajās vienības un attālinātajos klientu pieņemšanas punktos Aizkraukles novada pagastu pakalpojumu centros).</p> <p>4.2. galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālos palīdzības pabalstus, personai jāievēro procedūras posmi, kuri ir noteikti saistošo noteikumu III. daļā. Saistošie noteikumi nemaina līdzšinējo materiālo pabalstu saņemšanas kārtību.</p> <p>4.3. paredzētās administratīvo procedūru izmaksas:</p> <p>4.3.1. saimnieciskās darbības veicējiem: Nav paredzētas.</p> <p>4.3.2. fiziskajām personām: Nav paredzētas.</p> <p>4.3.3. nevalstiskā sektora organizācijām: Nav paredzētas.</p> <p>4.3.4. budžeta finansētām institūcijām: Nav paredzētas.</p>
<p>5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem</p>	<p>5.1. pašvaldību funkcijas, kuru izpildei tiek izstrādāti šie saistošie noteikumi: Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4.panta 9.daļu pašvaldību autonomā funkcija ir nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus. Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.pantu pašvaldībai, kuras teritorijā ir deklarētā personas dzīvesvieta, ir pienākums nodrošināt personai iespēju saņemt tās vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 5. pantu, pašvaldībai ir tiesības savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs brīvprātīgi īstenot iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi.</p>

	<p>5.2. Pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.):</p> <p>Lai īstenotu saistošajos noteikumos paredzēto, Pašvaldība ir izveidojusi iestādi Aizkraukles novada Sociālais dienests, kura organizē sociālo darbu, nodrošina sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un administrēšanu un ir atbildīga par valsts deleģēto funkciju pašvaldībai sociālās aizsardzības jomā izpildi. Sociālās palīdzības pabalstu administrēšanu nodrošina Sociālās palīdzības nodaļa. Saistošo noteikumu īstenošanā iesaistīta Aizkraukles novada pašvaldības Administrācijas Dzimtsarakstu nodaļa, kas pieņem lēmumu par bērna piedzimšanas pabalsta piešķiršanu, Aizkraukles novada pašvaldības Administrācijas Finanšu un grāmatvedības nodaļa, kas veic sociālās palīdzības pabalstu izmaksu un Juridiskā nodaļa, kas sniedz konsultatīvu atbalstu saistošo noteikumu piemērošanā.</p> <p>Saistošie noteikumi neparedz uzlikt jaunus pienākumus vai uzdevumus esošajiem darbiniekiem, kā arī neparedz izveidot jaunas darba vietas.</p>
<p>6. Informācija par izpildes nodrošināšanu</p>	<p>6.1. saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija:</p> <p>Saistošo noteikumu izpildi nodrošina Aizkraukles novada Sociālais dienests un Aizkraukles novada pašvaldības Administrācija. Jaunu institūciju izveidi, esošo likvidāciju vai reorganizāciju saistošie noteikumi neparedz.</p> <p>6.2. izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība (nedublējot 2.sadaļā norādīto):</p> <p>Ņemot vērā, ka sociālās palīdzības pabalstu administrēšanu nepieciešams veikt visā Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā un sociālās palīdzības pabalstu izmaksai nepieciešami vismaz 13 sociālā darba speciālisti.</p>
<p>7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana</p>	<p>7.1. vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai:</p> <p>Saistošie noteikumi nodrošina mazaizsargāto un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju pamatvajadzību nodrošināšanu un uzturēšanu, līdz ar to secināms, ka saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanai un paredz tikai to, kas vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai. Noteikumi veicinās finansiāli labvēlīgāku stāvokli un samazinās nevienlīdzību, kā arī uzlabos iedzīvotāju dzīves kvalitāti.</p> <p>7.2. samērīguma tests:</p> <p>7.2.1. vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai:</p> <p>Pašvaldība nodrošina Pašvaldību likumā noteikto funkciju izpildi.</p> <p>7.2.2. vai nav saudzējošāku līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai:</p> <p>Pašvaldība var noteikt citus pabalstu apmērus (labvēlīgākus pabalsta saņēmējam)</p>

	<p>7.2.3. vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša: Pašvaldības rīcība izstrādājot saistošos noteikumus ir samērīga, atbilstoši pašvaldības finansiālajām iespējām.</p>
<p>8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām</p>	<p>8.1. sabiedrības pārstāvji (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā: Sabiedrības pārstāvji nav iesaistīti konsultācijās saistošo noteikumu izstrādes procesā.</p> <p>8.2. izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli): Saskaņā ar Pašvaldību likuma 46.panta trešo daļu saistošo noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts no 2023. gada 21.augusta līdz 2023. gada 4.septembrim publicēts pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv sabiedrības viedokļa noskaidrošanai.</p>

Sēdes vadītājs,
domes priekšsēdētāja vietnieks
attīstības un sadarbības
jautājumos

D.Vingris